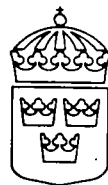

Jordbruksutskottets betänkande

1987/88:1

om vissa vattenrättsliga frågor m. m.

JoU
1987/88:1

Motioner

1986/87:Jo902 av Bo Finkvist (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om ersättning för skador i samband med översvämningar efter reglerade vattendrag.

1986/87:Jo904 av Per-Ola Eriksson (c) vari yrkas att riksdagen beslutar att förvaltning och beslut avseende vattenregleringsmedel skall överföras från länsstyrelsen till berörda kommuner.

Utskottet

Utskottet behandlar i detta betänkande två motioner från riksmötet 1986/87 som gäller dels förvaltningen av avgiftsmedel enligt vattenlagen, dels skadeersättning för översvämningsskador i samband med dammbrott.

I motion Jo904 av Per-Ola Eriksson (c) yrkas att ansvaret för förvaltning och beslut angående vattenregleringsmedel skall överflyttas från länsstyrelsen till berörda kommuner. Härigenom skapas förutsättningar för en snabbare ärendehantering. Besluten kommer närmare de människor som berörs. Länsstyrelsen är redan nu beroende av de synpunkter som kommunerna lämnar i frågor om fördelning av vattenavgiftsmedel. Det är enligt motionen rimligt att kommunerna får det fulla ansvaret för dessa medel.

Utskottet erinrar om att avgiftssystemet i vattenlagen (1983:291) omfattar bl. a. bygdeavgifter, som regleras närmare i 10 kap. 1–4 §§. Avgiftsskyldighet föreligger för drift av ett vattenkraftverk, vattenreglering som avser års- eller flerårsreglering, viss vattenöverledning samt ytvattentäkt. Vattendomstolen fastställer för dessa företag en årlig bygdeavgift som utgår efter avgiftsenheter och avgiftsklasser, vilka i huvudsak bestäms efter företagets storlek och påverkan på vattenförhållandena och den omkringliggande bygden.

För företag som påverkar fisket m. m. kan årlig fiskeavgift utgå enligt 10 kap. 5–10 §§ vattenlagen.

Bestämmelser om användningen av avgiftsmedlen finns i förordningen (1983:945) om avgifter enligt vattenlagen (1983:291), m. m.

Bygdeavgiftsmedel fördelas efter ansökan till den som lidit skada av ett vattenföretag och som ej tilldömts ersättning av vattendomstolen. Återstående medel används för allmänna ändamål i den bygd som berörs av företaget.

Medlen fördelas mellan de berörda länsstyrelserna i samråd. Om de inte kan enas, bestämmer regeringen fördelningen.

Samråd sker alltid med berörda kommuner innan medlen fördelas. Kommunerna har möjlighet att bilda kommunala fonder för bygdens näringsliv, vilket innebär att man på lokal nivå kan besluta om medelsfördelningen.

I propositionen med förslag till vattenlag (prop. 1981/82:130) anförde föredragande departementschefen att kommunerna liksom tidigare borde vara huvudmottagare av avgiftsmedel. Det ansågs dock av flera skäl inte lämpligt att låta kommunen ersätta länsstyrelsen som avgiftsmyndighet (prop. s. 190).

Utskottet har ej funnit anledning att frånga de principer för fördelningen av avgiftsmedel som redovisats ovan. Som framgår av det anförda har kommunerna goda möjligheter att ge synpunkter på och påverka medelsfördelningen. Med det anförda avstyrker utskottet motion Jo904.

I motion Jo902 av Bo Finnkvist (s) anføres att privatpersoner som drabbas av översvämningar i samband med dammbrott har små möjligheter att få skadeersättning av kraftproducenter m. fl. Det borde konstrueras en fond som täcker denna typ av skador. Fonden bör finansieras och eventuellt förvaltas av de vattenkraftsproducerande företagen.

Utskottet har erfarit att översvämningsskador i anslutning till vattendrag m. m. huvudsakligen sker i oreglerade älvar. Damngenombrott är mycket sällsynta. Det skadeståndsrättsliga ansvaret för skador i samband med damngenombrott e. d. åvilar anläggningens ägare. En utredning tillsattes år 1985 om dammsäkerhet m. m. (dir. 1985:47) med uppgift att utreda dammsäkerhetsfrågor samt överväga åtgärder för att minska risken för och effekterna av översvämningar. Utredningen beräknas bli slutförd under år 1987. I avbidan på resultatet av denna utredning bör motionen inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. *beträffande fördelningen av avgiftsmedel enligt vattenlagen* att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo904,
2. *beträffande ersättning för översvämningsskador* att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo902.

Stockholm den 7 oktober 1987

På jordbruksutskottets vägnar

Karl Erik Olsson

Närvarande: Karl Erik Olsson (c), Håkan Strömberg (s), Grethe Lundblad (s), Ove Karlsson (s), Lars Ernestam (fp), Martin Segerstedt (s), Sven Eric Lorentzon (m), Jens Eriksson (m), Lennart Brunander (c), Jan Jennehag (vpk), Leif Marklund (s), Ivar Virgin (m), Björn Ericson (s), Bengt Rosén (fp) och Bengt Kronblad (s).